

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ: ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

Аліна АХАНКІНА
практичний психолог

Психологічні аспекти формувального оцінювання:

- аналіз емоційного стану;
- спостереження за поведінковими реакціями та вивчення когнітивних процесів.

Дозволяє отримати глибоке розуміння різних аспектів особистості:

- ставлення до навчання;
- соціальна взаємодія;
- адаптація та емоційний благополуччя.

Важливо враховувати індивідуальні особливості та контекст, сприяючи здоровому психологічному розвитку.

У психології формувальне оцінювання — це процес збору даних, спрямований на вивчення та розуміння різних аспектів особистісного розвитку, психічного стану та взаємодії із середовищем.

У психології формвальне оцінювання дозволяє отримати інсайти щодо індивідуальних особливостей, потреб та можливостей особи, сприяючи більш ефективному підходу до психологічного супроводу та розвитку.

ЕФЕКТИВНІСТЬ НАВЧАННЯ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ЕМОЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА, В ЯКОМУ ВОНО ВІДБУВАЄТЬСЯ

Складові позитивного психологічного клімату:

- взаємна повага;
- дружелюбність;
- взаємодопомога;
- відчуття захищеності й емоційного благополуччя;
- відповідальність.

Під час здійснення формувального оцінювання важливо

- стимулом розвитку має бути співвідношення роботи (дії, відповіді) з тим, як дитина працювала раніше;
- доцільно активно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень здобувачів освіти.

Потрібно використовувати індивідуальний підхід до кожної дитини

- враховувати її темперамент, характер, емоційно-вольові навички, вплив оточення (сімейне, особисте), життєві труднощі, вікові кризи;
- у формувальному оцінюванні важливо використовувати позитивні прояви всіх аспектів особистості дитини.

Оцінювання має ґрунтуватися на позитивному підході:

- врахування рівня досягнень вихованця, а не констатація кількості помилок та рівня невідповідальності;
- використання конструктивних порад, рекомендацій, а не зауважень та дорікань.

Важливу роль відіграє *вербальне оцінювання* та надання зворотного зв'язку дітям після аналізу результатів їхньої самооцінювальної діяльності.

Особливості вербального оцінювання

<i>Мовні формули підтримки учнів, які демонструють прогрес у навчанні та мають значні успіхи</i>	<i>Мовні формули підтримки учнів, які мають певні труднощі під час виконання завдань та припускаються певних помилок</i>
<ul style="list-style-type: none">• «Ти робиш значні успіхи!»• «Ти рухаєшся в правильному напрямі!»• «З кожним разом твоя робота є якіснішою! Пишаюся твоїми успіхами»• «Вітаю! Тепер я впевнена, що ти розібрався...»• «Вітаю! Тобі підкорилися складні завдання!»• «Я в захваті, як ти швидко вчишся?!»• «Бачу, що ми не дарма працювали! Результат вражаючий!»	<ul style="list-style-type: none">• «Бачу, як ти стараєшся! Впевнена, що наступного разу робота буде кращою!»• «Потренуйся ще виконувати такі завдання!»• «Є над чим ще попрацювати! Я тобі допоможу!»• «Спробуй самостійно знайти помилку! Це допоможе тобі далі усвідомити, чому вони у тебе з'являються»• «Розумію, як тобі складно! Але треба ще повправлятися з подібним видом завдань...»

Позитивному підході рекомендовано використовувати правила констуктивного формулювання:

- рекомендації мають бути узгодженими та співвіднесеними із сформульованими цілями та критеріями для оцінювання;
- намагайтеся використовувати мову порад, а не інструкцій;
- підкреслюйте перспективу прогресивного поступу дитини, за умови дотримання наданих рекомендацій;
- пропонуйте альтернативні варіанти;
- підкреслюйте можливість використання матеріалу, який вивчається у практичній;
- намагайтеся об'єднати усі поради в один змістовий фон.

Освітній процес **неможливий без мотивації дітей до навчання**, яка сприяє інтелектуальному розвитку дитини, а також є рушійною силою удосконалення особистості в цілому.

При спостереженні за навчальною та іншими видами діяльності дитини керуватись такими *принципами*:

- незалежність;
- прозорість;
- надавати перевагу позитивним аспектам;
- враховувати різні чинники, що впливають на дитину;
- відзначати труднощі, які негативно впливають на навчальну діяльність та поведінку дитини. Намагатися допомогти дитині подолати їх.